

44

Hemmelig.

Innst. S. J.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om bemyndigelse til å opta lån for statskassens regning.

(St. prp. nr. 75 — 1934.)

Til Stortinget.

Av proposisjonen fremgår at Staten for nærværende har følgende 5 dollarlån, som samtlige er optatt i New York:

Op- tatt år	Oprinnelig lånebeløp		Rente pct.	Avdragning				Emisjonskurs pct.	Effektiv rente pct.	Gjenstående lånebeløp pr. 31 mai 1934		Kan etter lånekontrak- ten konver- teres fra
	Dollar	Norske kroner \$ = kr. 3,73		Tilbakebetales derefter /						Dollar	Norske kroner \$ = kr. 3,73	
				Avdragsfritt antall år	An- tall år	Første avdrag	Siste avdrag					
1922	18 000 000	67 140 000	6	10	20	1933 ¹⁵ / ₄	1952 ¹⁵ / ₁₀	96 ¹ / ₂	6,32	17 262 000	64 387 000	1932 ¹⁵ / ₁₀ Kan ikke konv. 1935 ¹ / ₆ 1933 ¹⁵ / ₈
1923	20 000 000	74 600 000	6	5	15	1929 ¹⁵ / ₂	1943 ¹⁵ / ₈	93	6,33	14 617 000	54 522 000	
1924	25 000 000	93 250 000	6	5	15	1930 ¹ / ₂	1944 ¹ / ₈	94	6,74	19 662 000	73 339 000	
1925	30 000 000	111 900 000	5,6	10	30	1935 ¹ / ₁₂	1965 ¹ / ₆	94,27	5,94	30 000 000	111 900 000	
1928	30 000 000	111 900 000	5	5	30	1933 ¹⁵ / ₈	1963 ¹⁵ / ₃	95,17	5,89	29 554 000	110 236 000	
	123 000 000	458 790 000								111 095 000	414 384 000	

I tilknytning til denne tabell bemerker departementet:

«Lånene av 1922, 1925 og 1928 kan konverteres fra henholdsvis 15 oktober 1932, 1 juni 1935 og 15 mars 1933, og Stortingets samtykke hertil er innhentet — for lånet av 1925 i forbindelse med statsgjeldens budgett for 1934—35. Således som forholdene har ligget an, har det imidlertid hittil ikke vært mulig å gjennomføre nogen konvertering ved opsigelse av disse lån og optagelse av nye til lavere rente.

Lånene av 1923 og 1924 kan etter lånekontraktens art. 2 overhodet ikke konverteres.

Samtlige dollarlån har gullklausul, idet kontraktene (art. 3) foreskriver at betaling av renter og avdrag skal skje «in United States gold coin of or equal to the present standard of weight and fineness».

Alle 5 dollarlån er som nevnt optatt i New York, der også er eneste innløsningssted for obligasjoner og kuponger, som bare lyder på betaling i dollar. En betydelig del av statens dollarobligasjoner er imidlertid etterhånden kjøpt hjem til Norge. Hjem-

kjøpet tok etterhånden et sådant omfang at det ved kgl. resolusjoner av 18 november og 1 desember 1933 blev nødvendig å innføre en regulering og inntil videre forby innførsel av obligasjoner som lyder på betaling i fremmed mynt uten samtykke av nærværende departement.»

Komiteen henviser for øvrig til det i proposisjonen anførte, idet man særlig understreker departementets forutsetning om at det nye lån selvsagt må være uten gullklausul og heller ikke optas i en valuta som for nærværende er knyttet til gullet.

Det nye lån bør etter departementets opfatning begrenses til et effektivt beløp av 120 mill. norske kroner.

Komiteen er med departementet enig i at det for statens finanser vil være av meget stor betydning om man får konvertert de omhandlede dollarlån både av hensyn til den høie rente og til den korte løpetid. Hensynet til gullklausulen må også tillegges en viss vekt, idet dog den i proposisjonen citerte utformning av denne (betalingen skal skje «in United States gold

coin of or equal to the present standard of weight and fineness») under de i U. S. A. herskende valutariske forhold gjør gullklausulen til en viss grad betinget.

Komiteen vil presisere at betaling skal skje «in United States gold coin» og da gullmynt for tiden ikke er i omløp, og da der heller ikke såvidt sees er fastsatt betaling i en annen valuta, har den norske stat neppe påtatt sig nogen forpliktelse til å erlegge betalingen i en annen valuta til et beløp som vilde tilsvare U. S. A.'s oprindelige gullmynt.

Der er i proposisjonen gitt uttrykk for en viss tvil om hvorvidt det nuværende lave rentenivå som man har i England vil vedvare. Angående dette spørsmål er flere av komiteens medlemmer av den opfatning at det neppe av hensyn til renteutviklingen i England for langsiktig lån vil være nødvendig å påskynne en eventuell konverteringsoperasjon.

Med hensyn til den av departementet antydende rentefot er der fra enkelte hold innom komiteen fremholdt at det kan ha sine betenkeligheter for landets kredittstandard internasjonalt sett — for lån i utenlandsk valuta — å akseptere rentebetingelser som ikke for tiden kan ventes godtatt av land med en høy kredittstandard. Hensynet til de eventuelle betydelige besparelser ved en konvertering og hensynet

til at det for tiden er forbundet med spesielle vanskeligheter å opná lån utenlands gjør dog at man kan være nødt til å akseptere betingelser som man — under mere normale internasjonale kredittforhold — hadde funnet mindre tilfredsstillende.

Komiteen slutter sig til den av departementet foreslåtte størrelse av det planlagte konverteringslån, idet løpetiden dog ikke bør være over 50 år, med mindre særlige omstendigheter skulde gjøre det nødvendig.

Under henvisning til foranstående innstiller komiteen til Stortinget å fatte følgende

b e s l u t n i n g :

Stortinget samtykker i at der optas lån for Statskassens regning innenlands eller utenlands til et effektivt beløp av inn- til 120 mill. kroner.

Oslo i finans- og tollkomiteen 19. juni 1934.

Ivar Lykke,
formann.

Birger Braadland,
ordfører.

K. Bergsvik,
sekretær.